

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ вносить:

на цілий рік 10 зр — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниччя 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовица в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакції отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Фінанси Росії.

Допись „Буковини“.

Російський міністер фінансів д. Вітте, підносячи цареві преліминар бюджету державного на рік 1895, пишав ся з того, що бюджет перейшов в другий мільярд. Не треба бути ні фінансистом і економістом, щоб сказати, що та пиха з погляду економічного добробиту народної маси нічо більш, як банька з мила. Бюджет державний можна загнати і в третій мільярд, але се зовсім не визначатиме, щоб з побільшанем бюджету поліпшав і економічний добробит маси. Сего не буває навіть і по тих державах, де і бюджет і кожне побільшане податків затверджує парламент, і де кожен міністер відповідає за свої вчинки перед парламентом. Нічого й похожего на се в Росії нема. Тут і бюджет і побільшане податків затверджує власть самодержавна; їй тільки самій належить контроль над міністрами; перед нею тільки вони й відповідають. В Росії міністри залежать тільки від монарха. Через те в Росії часто-густо міністрами стають люди зовсім до того непридатні, як н. пр. було з Вишнеградським і з Посєтом.

Невдатність таких людей, брак від-

повідного хисту, невідготовленість їх, покриває часом генеральський мундір та цензура. Часто-густо отсі дві обставини роблять чоловіка вдатним справляти — звістно: чужими руками — найтруднійші і найріжкоманітнійші урядові функції такі, що від людей звичайних вимагали-б спеціальної осьвіти і підготовлення.

Знаємо, що за останні 50 років з усіх міністрів фінансів в Росії був тільки один Бунге, що своїм хистом, широкою осьвітою і глибоким політико-економічним і фінансовим знанем відповідав тому високому цензу, якого треба задля міністра фінансів. Тим то він не силкував ся поліпшити фінанси Росії штучно, часом тільки на папері. Не кидав ся він до лиходійної системи побільшування податків, до несуразних і лиходійних конверсій і до иньших фаверверків. Дефіцити не жахали его; він не таїв ся з ними, не ховав ся, а дивив ся просто в вічі гіркій дійстности і йшов, хоча й вельми повагом, етежкою поліпшання побиту маси і поменьшання податків з народної, темної і убогої маси. Він добре тямив, що скоро поліпшає економічний побит маси, зараз зникне і дефіцит в державному бюджеті.

Теперішній міністер не так дивить ся. Він радіє, що дефіциту нема на па-

пері. Він чи не вмів зрозуміти, чи не хоче того, кажуть йому цифри з його-ж таки сира анія. За 15 останніх літ державні доходи Росії побільшали, але-ж побільшали й видатки і головна річ: останні побільшали непродуктивно. На пр. на оплат процентів за державні позички видатків побільшало за 15 років на 84 і пів міль. рублів; на військо на 87 міль; на поліцію і адміністрацію на 27 міль; а на осьвіту взагалі тільки на 6 міль.

Отже спитати у д. Вітте: чи побільшав за отсі 15 років хоч трохи народний добробит?

Другим разом і російські і деякі європейські часописні дзвони стали дзвонити про оповістку д. Вітте, що в льоху державного банку лежить кілька сотень мільонів рублів золотом. Але-ж знов таки нам здаєть ся, що така сила золота доводить тільки вмілість д. Вітте і його попередника зібрати золото. А яка народови користь з того золота, що лежить без зиску? Яка користь державі, коли те золото убезпечує ледви третину „кредитныхъ билетовъ“ (папірові гроші) і коли через те між иньшим, папіровий карбованець ходить по курсу 65 коп.?

В обох наведених случаях ми не бачимо дійсного поліпшання фінансів російських, а навпаки бачимо погіршане

17) ПОНАД ДНІСТРОМ.

НОВЕЛЯ.

Написала

ЕВГЕНІЯ ЯРОШИНЬСКА.

(Дальше.)

— Я можу вам той лист показати, бо я ношу его при собі на памятку мого щастя і нещастя.

Орест витягнув з бічної кешені маленьку книжочку від записок, де находив ся Марійин лист.

— Прошу — сказав він, подаючи дівчині лист — скажіть, чи ви его не писали?

Марія взяла лист, прочитала надпис і крикнула голосно.

— Ну, що ви на се скажете? — запитав Орест.

— Що нас обманено, обдурено! — відповіла Марія. — Я писала сей лист, але не до вас, а до Дениса Горецького, саме в той день, коли сподівала ся дістати звістку від вас. Орест поблів мов стіна.

— І ви не дістали жадної звістки від мене? — запитав горячково.

— Ні, я чекала і очікувала, та все на дармо.

— А я післав вам лист, разом з букетом рож. Післанець казав мені, що віддав все самій панні в руки.

— Я не дістала жадного листу, ані букету... Се певно хтось з Горецьких переймив ваш лист, і потім, щоб на мені німетитись, післала письмо, що дістали від мене, до вас — сказала Марія дрожачим голосом і з сльозами в очах.

Орест стояв як вкопаний — така підлота не могла в его голові помістити ся.

— То Горецький просив о вашу руку? — запитав по хвилі.

— Просив, я написала ему, що не можу приймати его осьвідчин, бо мое серце до другого належить.

— О підлі, підлі люди, що они зробили, кілька сердечної муки і горя они мені завдали! О Маріє, мила, люба моя — сказав, беручи єї за руку — як би ти знала, які терпіня я перебув, то не гнівала би ся на мене, тільки зараз подивила би ся на мене так мило і приязно, як давно.

— Я тепер не гніваю ся — відповіла Марія — бо бачу, що нас обоїх обманено, але до тепер, то дуже, дуже гнівала ся я на вас, пане Мартинів, так що навіть говорити з вами не хотіла.

— Але, Марійцю? — сказав Орест тепер так весело, як давними часами.

— Я ніколи не говорю неправди — відповіла Марія — прецінь ви се повинні знати.

— Я се знаю, то скажи мені, мила, чи любиш ти мене ще так, як тоді, бо я ніколи не перестав тебе любити.

Марія зарумянилась і спустила очи. — Я тільки через вас перебула, Боже мій, аж страш-

но подумати, але ваш образ ніколи з мого серця не вступав ся.

— О щасте мое! — сказав Орест зворушено. — Тепер ходи зі мною, най тебе представлю всім, як мою наречену, тай борзо зробимо весіле, щоби нам хто знов якого збітка не зробив, та нашого щастя не занастив.

— О, я вже тепер нікому не повірю — сказала Марія з чутєм — коли знаю, що ти мені через цілий рік був вірним.

Она сказала ему: „ти“; він не знав, як їй за се подякувати й поцілував єї.

Марія счервоніла ся і хотіла від него вирвати ся, але він притиснув єї ще сильніше до свого серця і покривав рожеві уста дівчини горячими поцілунками.

— Дай же спокій! — говорила Марія, поправляючи своє розбурене волосе — бо буду гнівати ся.

— То я перепрошу — сказав Орест весело, цілуєчи єї знов.

Марія погрозила ему пальцем.

— Ти все такий як був; все вмієш відговорити ся... Буду я з тобою мати немало клопоту.

Жартуючи весело забули обоє всі душевні терпіня, які їх через цілий рік томилі — молода податлива натура скоро все забуває.

Меланя і Галицькі не мало задивували ся, побачивши, як Орест і Марія вертали рука в руку, з веселими, щасливими лицами. Се задивоване ще збільшило ся, коли Орест приступив до них і представив їм Марію, яко своєю

економічного побиту маси. Кому невідомо велика обідність народної маси в Росії? А на нашу думку великий бюджет державний там, де зубожіла маса, ще більш руйнує державу. Бюджет побільшав з побільшення податків. Податки зубожили масу. Освітнє народної в Росії майже нема; через те й культура ледви примітна. За такими обставинами і коли маса виснажена податками, дефіцит в державному бюджеті менше лихо, ніж перевишка.

Одначе чи справді народна маса здавдо вже обтяжена податками? чи справді вона знесилена і виснажена?

Щоб відповісти на се урядовими цифрами возьмемо Київщину. Року 1891. було по Київщині християн-власників 716, 756, а року 1893 їх стало 705, 602. Значить, за два роки їх поменшало більш, ніж на 11 тисячів. Хто знає, як Українець цулко тримаєть ся землі, той вже з отсега самого спостереже, що не з добра позбули ся землі оті 11 тисячів! Отсі християн-власники на самі лишень „мірські“, себ то сільсько-громадські потреби заплатили того-ж 1893 року 1,179.650 рублів, да опріч того повинні були за рік на відбутки патурою постачити 2.153.141 робітників піших і 112.038 кінних. Переводячи отсі відбутки на гроші, по цінам, які сам уряд визначає, добудемо 1,691.016 рублів. Сюди ще треба додати громадські видатки на церковно-приходські школи, властиво кажучи на „обрусеніє“ і затемнюване маси. Шкільних видатків треба класти що найменш 400.000 рублів. От воно й виходить самих тільки сільських податків більш 3.200 тисячів.

Опріч того викупних за землі ті-ж самі християни платять річно 2.300 тисячів. Нарешті є ще податки земські і державні. Не маючи певної цифри останніх,

ми й не будемо їх гуртовати; промінемо і так звані „бокові“ чи „косьенніє“ податки. (Останніх Київщина на пр. р. 1888 платила 25 мільонів рублів).

Бачимо, що на християнську масу р. 1893 самих тільки сільських та викупних податків було 5 і пів мільонів рублів; себ то на кожного християнина „собственника“ припадало пересічно 77 руб. за рік! Не буде помилки гадати, що усіх інших податків набереть ся не менш як стільки-ж, а разом не менш 15 і пів рублів з чоловіка...

Хиба-ж можна гадати, що така сила податків не знесилує, не руйнує добробиту народної маси?!

Михайло Лепер.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА „Руска Школа“ в Чернівцях.

—0—

(Конець.)

8) В справі іменованія повітового шкільного інспектора в Кіцмані поручено голові товариства віднести ся усно і письменно до міродайних правительственных кругів; як звісно порішена ся справа недавно тому для Русинів користно.

8) Виділ вніє до краювої шкільної Ради письменно просьбу, щоби в тутейшій гр. прав. школі реалній ученикам-Русинам уділяти науку православної релігії в мові рускій; доси ся справа ще не залагоджена.

10) Виділ вніє свого часу просьбу до краювого сойму о запомогу для товариства і одержав за рік 1894 і 1895 по 200 зар., за що складаєм соймови прилюдну подяку.

11) Коштом товариства видав виділ 1891 р. другий випуск редактованої головою „Рускої Школи“, як також брошуру під заго-

ловком „Сила книжки“ учителя Дарія Пігуляка, вкінці 500 примірників статутів Філії „Рускої Школи“.

12) Виділ поручив свого часу голові товариства віднести ся письменно до правительства в справі запровадження семинара руского при філзофичнім факультеті черновецького університету; завдяки заходам голови бажанє виділу по часті сповнило ся, бо вже від року заведено семинарийні рускі вправи і приділено на заложене семинарийної бібліотеки 200 зар.

13) Що-до правописи фонетичної, то кілька раз писало ся в тій справі до міністерства, вкінці допровадив перший заступник голови проф. Г. Пігуляк в краювій шкільній Раді справу до пожаданого успіху; міністерство видало розпорядженє, що не лише в школах народних, але й у всіх клясах шкіл середних має в слідуючим шкільним роком безумовно уживати ся правопись фонетична.

14) В справі запровадження рускої мови яко надобовязкового предмету при гр. прав. гімназії сучавській починив виділ відповідні кроки, однак єго просьби зі сторони краювої шкільної Ради з тої причини не сповнено, що нема в гімназії сучавській приписаного міністерияльним розпорядженєм числа мінімального.

Сими отже справами займав ся виділ за довгий час від послідних зборів товариства.

Виділ старав ся також о побільшенє членів, бо — як відомо — розвитє і добро кождого товариства залежить від числа членів, особливо-ж таких, котрі радо хотіли-б посвятити свої сили і свій вільний час для добра товариства. Та на жаль мусимо сказати, що в порівнаню до довгого часу від послідних загальних зборів не коньче богато членів приступило до товариства, бо всего лише 6. Всіх членів разом мало товариство до сих загальних зборів 57.

Сим закінчив секретар своє справозданє, а на внесенє п. Поповича дано виділови абсолюторию. — По сїм наступило справозданє касьера товариства, п. Атанасія Руснака. Приходів було за час від 1891 р. до 1895 р. разом 431 зар.; з них припадає на членські вкладки 17 зар., на дворазову запомогу Сойму 400 зар., а 14 зар. лишило ся було в часу перед 1891

наречену. Але притлумлюючи подив, желали їм в сердечних словах щастя.

— А тепер послушайте, яким способом хотіли люди нас розлучити — сказав Орест і оповів інтригу, яка стала ся з листами.

Обуренє слухачів не знало границь, але оно вступило ся, коли они подумали, що помимо інтриги все на добре вийшло.

Півним вечером вернули Орест і Меланя до дому, давши Марії слово, що позавтра будуть з родичами в неї. Марія мала вже на другий день відїздити.

Утіха Лісковєких була велика, як побачили свою доньку веселою і свобідною, як давно, та як она їм розказала, що з Орестом заручила ся. Підла інтрига Горецьких обурила паню Лісковєку до живого, але тепер не було часу дебатувати, бо треба було прилагодитись до завтринньої гостини. Зараз зачали попрятувати, замїтати, порохи вибивати, хоть того всего не треба було, бо в Лісковєких панувала все як найбільша чистота. Над вечер було всюди так як в зеркалі; Марія обрабувала цілий зілляник і поставила в кождім кутику букети сьвіжих цвїтїв.

Перед самим обїдом заїхала бричка на подвірє Лісковєких. Веселий і щасливий Орест скочив зараз на землю і побіг в хату, де єму вже всі на стрічу вийшли. О. Мартинів і єго добродїйка оглянули оком знатоків ціле господарство і усьміхнули ся одно до другого з великим вдоволенєм.

Будучі свати приймали їх щиро, сердечно без вибагливої етикетки. Меланя не могла наговорити ся з Марєю, що в народнім строю виглядала чудово. По обїді вийшли обидвї з Орестом до саду. Марія оповїдала про Ганю, як тота їй нераз своїм сьївом укорочала час. На-

раз визирнула чорнява головка Гані з-за паркана.

— Ганю, ходи-но сюди — закликала Марія.

Ганя побїгла до перелазу і за хвильку стала перед молодим товариством, вєя зарумянена з заклопотаня. Але по кількох словах зі сторони Ореста і Мелані освоїла ся і сказала весело усьміхаючись до Марії:

— А видите, панночко, я вам не казала, що сей панич назад до вас прийдуть, а ви не хотіли вірити.

— Відки-ж ти знала, що я прийду? — спитав Орест, а Марія спустила очі.

— Вже я так собі міркувала, мені так жаль було за панночкою, бо они дуже за вами плакали.

— Ти плакала, Маріє? — спитав Орест, беручи єї за руку — то ти так дуже за мною тужила?

— Вже то я вам скажу, як они за вами тужили, бо они може муть ся соромити — відповіла Ганя весело і сьміло — раз як я їм засьпівала одної сьпіванки, то мало не минули ся з плачу. Тодзи я їм казала, щоби не тужили, бо чорноокий панич певне знов до них прийдуть.

Орест подивив ся на гарну сїльську дівчину і вираз вдячності перебіг по єго лицю; він був їй вдячний за те, що розвеселяла колись єго милу.

Ганя мусїла ще сьпівати, що она учинила аж по довгих просьбах Марії і Мелані. Всім принав до сердца єї тужливий, ревний голос і слова піснї, якої она їм засьпівала:

„Чого ти ся похилила, черлена калино?

Чого ти ся зажурила, молода дівчино?“

„Як мені ся не хилити, вітер прихилиє,

Як мені ся не журити, милий відїздає.“

Ой вїїхав він на гору, тай махнув рукою:

„Ой верни ся, мій миленький, згину за тобою.“

„Ой дівчино, дівчинонько, невдавай ся в тугу, Він вїїхав лиш за гору, та вже має другу.“

„Ой не має, тай не має і не буде мати,

Бо він казав, що лиш мене все буде кохати.“

„И ти дівчино, дівчинонько, не будеш тужити,

Обернеш ся до другого, будеш го любити.“

„Ой не буду, ой не буду другого любити,

Доки буду в сьвітї жити, все буду тужити.“

Тай тужила дівчинонька, тужила, тужила,

Доки єї не покрила висока могила.

Та приїхав милий з войска, пішов на могилу,

„Ой могило, могилонько, віддай мені милу.“

„Ой не віддам, та не віддам, бо я єї взяла,

Она доста вже на тебе, невірний, чекала.“

Пішов милий та сьвітами, милої шукати,

Не найшов і, а сам мусїв в чужунї вмирати.

— А відки ти єї піснї знаєш? — запитала Меланя.

— От я так сама собі еклала — відповіла Ганя.

— Сама, та як?

— От так, розгадую собі, розгадую, а потім складу слова до слів, і сьпіванка готова — сказала Ганя.

— То ти дуже розумна дівчина — сказав Орест, заінтересований тою проявою між народом — ти ще й більше пісень складала?

— Ще тату за „товаришску панну“ та за то „чому я так сиджу“, але я ще май складу, бо скоро мені стане тяжко на серці, то я собі зараз слово до слова складаю — відповіла Ганя.

(Конець буде.)

р. Розходи представляють ся так: На решту друку часописи „Руска Школа“ видано 22 зр. 2 кр., на запомогу для видання книжочки „Сила книжки“ 75 зр., друк 500 штук статутів для філії „Рускої Школи“ 12 зр., видатки адміністраційні 10 зр. 57 кр., а на запомогу для руских учеників черновецької гімназії 200 зр., отже разом видатків було 319.59 зр. Лишає ся з днем 28-го липня 1895 в касі товариства 111 зр. 41 кр. В заступстві занедужавшого контрольного п. Івана Ронгуша сконструював проф. Сергій Шпойнарівський рахунки касові і знайшов все в порядку. На его-ж внесенє уділено касиєрови одноголосно абсолюторію.

Приступлено до третьої точки порядку дневного, іменно до вибору нового виділу. На внесенє п. надучителя Івана Савіцького з Нових Мамаївців вибрано до нового виділу аклямаційно панів: проф. унів. др. Смал-Стоцького, совітника судового Володимира Ясеницького, інспектора Омеляна Поповича, професорів Сергія Шпойнарівського, Єрофтея Пігуляка, Івана Тірона і Антона Кліма, амануєнсіса Івана Ронгуша, надучителя Григорія Никоровича з Кіцманя і учителів Атанасія Руснака з Чернівців та Омеляна Іваніцького з Чорнавки. На заступників виділових вибрано проф. Юстина Пігуляка, надучителя Івана Савіцького з Нових Мамаївців і Николая Іваніцького з Нової Жучки.

Приступлено до послідної точки порядку дневного, до вільних внесенє і запитань. П. Омелян Попович говорив про заслуги ревних Русинів, котрі щиро і безкористно трудили ся для „Рускої Школи“ а тим самим для піддвиження руского шкільництва на Буковині. Між ними забирає безперечно перворядне місце професор і посол до Ради державної Олександр Барвіньський. (Славно!) Рускі учителі не маючи змоги в иньший спосіб висказати сему заслуженому патріоту свою щирю вдячність, певно згодять ся на іменованє его почетним членом „Рускої Школи“. Серед гучних оплесків збір прийняв се внесенє одноголосно і зараз таки повідомлено о тім телеграфічно п. Ол. Барвіньського. Дальше підніє п. Попович в своїй промові також великі заслуги професора і посла до Ради державної Наталя Вахнянина, котрий на бажанє товариства все підпирав руске шкільництво на Буковині і не раз причинив ся до доброго успіху. За его ревні заходи „Руска Школа“ має ему письменно висказати щирю подяку. І се внесенє прийняв збір одноголосно оплесками.

Учитель Салабан інтерпелював голову товариства в справі петиції „Рускої Школи“ о заснованє рускої народної школи в Чернівцях, про котру то петицію нічого не чувати і не знати, де она застрягла. Дальше скаржив ся п. Салабан на трактованє рускої мови по черновецьких народних школах, де рускі години відпадають дуже часто, з чого виходить очевидна кривда для руских дітей. Тому то треба би постарати ся о свою руску народну школу, тим більше, що є надія на заснованє руских паралельок при німецькій гімназії. Голова відповів на сю інтерпеляцію, що ту петицію вислано до черновецької ради громадської, де она вандрувала по різних секціях, поки вкінці десь там застрягла так, що навіть заходам радника Ясеницького не удало ся її віднайти. Що-ж до рускої народної школи, то інспектор Попович заявив, що Рада шкільна краєва носить ся з гадкою-оснувати рускі паралельки при існуючих вже німецьких школах в Чернівцях або поділити так звану православну школу народну на волоську і руску. Інспектор Попович також тої гадки, щоби доходити справи згаданої петиції, щоби знати, де она поділа ся в раді громадській.

Потім забрав голос надучитель Іван Савіцький з Нових Мамаївців і в ядреністий своїй промові завзивав всіх учителів і учительок до спільного діланя на поли руского шкільництва, бо показало ся, що руске учительство само коло своєї справи дуже мало ходило, що оно стояло відсторонь байдужно і спускало ся лише на заходи одиниць з інтелігенції. Тим то ті одиниці обтяжені аж надто і їм треба коньче помочи зі сторони самого-ж таки учительства. А се найліпше зробить ся тоді, коли в кождім повіті заснована буде філія „Рускої Школи“.

В філіях можна буде обговорювати свої шкільні справи і під надзором і управою центрального виділу „Рускої Школи“ піднесе ся тим руске шкільництво. У важних справах філії зможуть зажадати від центрального виділу висланє делегата, котрий своєю радою поведе діло як слід. — Гарну промову п. Савіцького прийняли присутні учителі і учительки з одушевленєм і оплесками. Внесенє підпер інспектор Попович, вказуючи на се, що час уже рускому учительству статина в ласи іх силах і неглядати помочи поза своїм кругом. — Голова прочитав наспівшу зі Станіслава телеграму: „Желаєм світлому зборови доброго поступу. Учителі при військових вправах в Станіславі: Альбота, Борович, Данчул, Гадза, Граматович, Маврер, Гиполит Омельський, Николай Савіцький, Щупак, Юрій Шербановський, Іван Сеньок, Спенул, Тевтул, Омелян Влад, Терлецький, Цурканович.“ Зібрані учителі прийняли сей доклад щирого патріотизму оплесками.

Позаяк порядок дневний був вичерпаний, замкнув голова збори. В своїй пращальній мові вказав др. Стоцький на обставину, що тепер між буковиньським Русинами учительство руске є одиноким інтелігенцією і тому на нїм тяжить велика праця і одвічальність. Як учителі будуть виховувати повірений їм нарід, такі плоди вийдуть для рускої справи. Треба отже, щоби учительство ревно і щиро працювало і стало на чолі народа. Коли повстануть філії товариства, тоді можна буде частійше сходити ся і докладнійше обговорювати справи шкільництва, тоді й спільна праця принесе гарні плоди.

Промову свою закінчив др. Стоцький окликом на честь цїсаря, котрий зібрані повторили з одушевленєм.

На зборах приступило до товариства 36 нових членів.

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 2. серпня 1895. р.

Супленти шкіл середних — як оголошусь Wiener Zeitung — дістануть 100 зр. річного додатку без огляду на се, чи побірають вже квінквеніа і чи мають іспит учительский. Супленти, котрі не мають повної суплентури, одержать додаток сей відповідно до річної платні, яку тепер побірають. Виплата тих додатків наступить уже за час від 1-ого січня с. р.

В цілі доброго приготованя будучих учителів гімназійальних потвердило міністерство просвіти рескриптом в 22. червня с. р. ч. 9176 на внесенє галицької краєвої Ради шкільної організаціі особного курсу практичного в гімназії св. Анни в Кракові під управою директора того-ж заведеня. На той курс будуть приймати слухачів філософії, котрі скінчили що-найменше шість курсів філософії. Кандидати, предкладаючи свідочтва, мають зголошувати ся до кінця липня кожного року до директора згаданої гімназії. Курс практичний триває цілий рік шкільний. Наразі число кандидатів ограничає ся на шістьох, котрі на жаданє одержать стипендію по 300 зр. платні в 10-місячних ратах по 30 зр. під умовою, що в сім році не будуть уділяти лекцій приватних, але цілий час свій посвящать студіям університетским і занятям визначеним управителем курсу. Обовязки кандидатів будуть: під управою учителя гімназійального, котрому будуть приділені, прислухувати ся науці в класі а відтак на его призовленє вести ту науку самостійно; на жаданє сего управителя здавати устно або письменно справу з квестій дидактичних або педагогічних, котрі стоять в звязи з наукою шкільною; кілька разів в році прислухувати ся науці всіх предметів в тій класі, в котрій суть заняті, щоби пізнали відносини власного предмету у всіх класах гімназійальних, щоби мали погляд на різні степені вимогів і трактованя річи відповідно до віку і образованя учеників; брати участь в конференціях, які зарадить для них директор, в часі цілого року шкільного списувати докладний дневник і на жаданє пока-

зати его управителеви-учителеви і директорови. Обовязки і занятія кандидатів будуть так унормовані, що не перешкодить їх студіям університетским.

Ювілей учительської семінарії в Чернівцях.

В неділю 23. липня с. р. відпразновано 25-літній ювілей черновецької семінарії учительської після заповідженої програми. О 11 1/2 год. в полудне виїхало до 100 учителів і учительок під проводом голови ювілейного комітету інсп. Омеляна Поповича із школи при семигородській улиці через місто до будинку уч. семінарії, а відтї з директором Існескулом до салї музичного тов., де відбулись ювілейні збори, на котрі явились представителі краєвого правительства, виділу, міста, шкіль і др. гості, разом около 400 осіб. По відсьпіваню мішаного хору учительського під умілою управою уч. Лешного повитав голова ком. збори, по чім відсьпівано другу пісню. Відтак вголосив промову торжественну уч. Дубенський, по котрій подякував директор уч. семінарії й підніс многолітство Монархова, по чім хор відсьпівав їм народний по німецьки, по волоські і по руски. Сим закінчено полуднійший празник. Вечером зібрались учителі й учительки з родинами в тій же салі. Повитавши гостей, між котрими крім ректора університету не було ні одного представителя властей і корпорацій, вінс голова ком. перший тост на Монарха, надучитель Кучинський із Качики на директора і учителів семінарії, а директор на бувших питомців. Відчитав наспівших телеграмів, закінчено комерс, по чім наступили при звуках військової музики танці, що тревали до білого дня. Оттак відсьвяткували бувші питомці ювілей своєї семінарії, достойно і хорошо. Не подобалось лише старанє декого, особливо-ж самого директора Існескула, що бажав висунути на перед і свій директорский ювілей, про котрий снімнено тільки мимоходом, позаяк п. Існескул ізза своєї національної партійности не має у учителів Русинів і Німців сьмнатї, що покаже ся і при задуманій Волохами стипендії его імені, до котрої, як се знаємо із заявленє многих учителів, ні один щирій Русин не причинить ся, хоч би на нх і не знати які можливі агенти впливали.

Загрожена румунізація. Під таким заголовком помістили ми були в ч. 72 „Буковини“ статтю, в котрій між иньшим сказано, що „учитель православної школи в Чернівцях Денис Носпевич підмавляє родичів, платить не знаємо вже з чїєї каси, однак напевно знаємо, що не з кишені родичів по 3 зр. 60 кр. за кожного ученика-Русина і записує їх за Волохів. Попередні директори Вірфель і др. Тумлірж заборонили йому виразно записувати дітей, вік і не показував ся більше, аж сего року за директора Клявзера відновило ся знов се шахрайство румунізаторске, котре, надіємось, буде розсліджено докладно“. На сі слова прислав нам учитель Д. Носпевич сprostованє, в котрім заперече все, що в тім уступі про него сказано.

Спростованє. Є люди, котрим здає ся, що як покличуть ся на § 19. уставу прасової, то вже можуть на свого противника вилляти при тій нагоді цілий цєбрик — лоний і таки правди не сказати. Їм здає ся, що кожда редакція часописи так собі з доброго дива напастьє людей, не маючи ніяких фактів до того. Тому, що ми ніколи ніяких нападів не маємо на думці, а хочемо служити самій правді, то ми в кождім случаю, коли хто против нас воєє § 19., будемо старати ся доказати — як не тепер то в четвер — що „простувати“ можна тільки видумки і неправду. Коли-ж хто „простує“ правду не правдою для хвилевого ефекту, такому ми потрафимо при нагоді здерти маску з лиця.

В Знесїню під Львовом відбуло ся в суботу, дня 27. с. м., гарне торжество. Іменно п. Володимира Вітошинського, дотенерішого управителя тамошної народної школи, а іменованого ц. к. окружним шкільним інспектором для перемішлянського повіта, пращали: Рада громадська, місцева Рада шкільна, шкільна молодіж і кружок учителів. В признаню заслуг, які п. Вітошинський положив коло організації і розвитку знесїньської школи, почтила его громада гарним даром, жертвуючи ему срібну тацу. На пращаль-

ні промови представителів громади і учительства відновили зворуження п. Вітошинський, дякуючи за прояв любові та замірюючи, що як доси так і дальше буде щиро трудити ся на обранім раз поли народної просвіти. — П. Вітошинський тішив ся загальною симпатією учительських кругів, то-ж надіяти ся, що з такою самою симпатією стріне ся на своїм новім становищі в Чернівцях.

З товариства „Руска Школа“ в Чернівцях. Не вонибранний виділ зібрав ся зараз по загальних зборах на засіданні в цілі уконституованні. Вибрано головою проф. Сергія Шойнаровського, першим заступником голови проф. і посла Єврея Пігуляка, другим заступником совітника судового Володимира Ясеницького, секретарем проф. Антона Клина, касиром учителя Атанасія Руснака, а контролером проф. Івана Тропа.

Про стан засівів подає часопись „Rolnik“ такі висти: На Поділю полудневим понад Дністром почато жити вже 16-го липня. Пшениця відцвіла добре, однак тепер показує ся на ній ржа. Ярі, струкові і окопові рослини взагалі дуже добрі. Конюшина потерпіла трохи внаслідок дощів. Тютюн переважно добрий. — На північній Поділю поробив град в багато місцевостях значні шкоди; впрочім урожай зановідає ся значно лінше ніж на весні можна було припускати, особливо що-до всякого рода ярини. Внаслідок пізних сінокосів, підчас котрих перепадали дощі, збір сіна і конюшини дуже лихий. — На Покую озимини не багато поправили ся, жита вже зрілі, але як жито так і пшениця не вказують на добрий намолот. Ярі збіжа і струкові виглядають дуже добре, також і з окопових добрий буде видаток. Кукуруза красна, а сіножати й конюшини за другим разом видадуть більше як за першим, котрий пересічно дав мрий збір, а в багато місцевостях не можна було й зібрати. В середній часті краю збір ринаку переважно добрий. Жива жита тут і там уже розпочато; — збір середній, мало соломи й зерна. Пшениця всюда переважно середня а хіба се добре, що нема ржі, о котрій в сім році нігде не чути. — Ярі струкові і окопові рослини дуже позростали ся, длятого оброблене їх вимагає більшого вкладу праці, а се потягає за собою значнійші кошти на робітника. Збір конюшини і сіна не вдоволь, бо відбував ся підчас дощів, а внаслідок того в багато місцях покоси частію погнили. За те другий збір, о скільки вже тепер можна вносити, буде значно ліпший. На захід від Львова, і то чым ближше до Сяну, показує ся стан урожаю взглядо добрим. Жива жита в околицях Нароля і Мостис розночано вже 12-го липня, а внаслід, о скільки в немногих насінних вистіях можна судити, буде середно добрий. Пшениця держить ся не зле, а про землі плоди виглядають добре. Збір сіна і конюшини випав взглядо добре, лиш тепер жалують ся люди, що сіножати і конюшини відростають дуже поволі.

ТЕЛЕГРАМИ „БУКОВИНИ“.

Відень, 2. серпня. Амбасдор Айлебургі приїжджає завтра до Відня і виїде потім до Ішлю. Болгарска депутация відїхала сьогодні зраня до Софїї.

Відень, 2. серпня. Старший інспектор податковий в Святні, Кароль Гошовський, іменований радником ракуновим.

Білгород, 2. липня. Король Александер відїжджає дня 16. с. м. з матерію до Біаріці.

Софія, 2. серпня. Впливові сторонники Стамбулова зйдуть ся сімї днями на нараду взглядом полученя з Каравеловим, щоби видалити князя за Фердинанда з Болгарії.

Рим, 2. серпня. Папа трохи ослаб, але нема на разі жадної обави.

Петербург, 2. липня. Всякі відомости, мов то Росія хотїла би узнати князя Фердинанда, мають бути безвідста вніми. Росія уважає Фердинанда все ще узурпатором.

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, уліця Академічна ч. 8.

продает слідуючі книжки:

Юрій Федькович. Повістки і оповідання	— 20
Михайло Старцький. В темряві, драма	— 20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч. II. 50 кр., ч. III	— 80
— Книга казок, поезїї часть II.	— 60
— Під хмарним небом, поезїї ч. I.	1 —
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томів 4 50 зр., з пересилкою	5 —
— Кобзар для дітей	— 20
Мих. Коцюбинський. „Хо“, оповідане	— 10
Левицько. Пани і люди, повість	— 80
— Салдатський розрух	— 10
Герінг-Герасимович. Що то є господарність	— 20
Осип Маковей. Поезїї	— 10
— „Оферма“ — новели	— 20
К. Т. Подоленко. За громаду, хронїка	— 20
Іван Франко. Жіноча неволя в руських піснях народних	— 35
— Без праці, оповідане	— 20
— Лис Микита Гегого	— 50
— Украдене щасте, драма	— 30
Уманець і Спілка. Словар російско-український ч. I. і II. по	2 50
І. Баштовий. Українство на літературних поглядах з Московщиною	— 50
О. М. Партицький. Провідні ідеї в письменстві Тар. Шевченка	— 35
Вас. Ріленко. „Іфігенія в Таврі“, драма	— 30
Записки Товариства імени Шевченка ч. I., II., III., IV., V. і VI. по	1 20
Ю. Бенан. Сбір ч. I. II.	1 20
Крило Студинський. Лірники, студія	— 20
— Пересторога	1 —
Василь Щурат. Пісня про Ролянда	— 50
Леся Українка і Макс. Ставицький. Книга пісень Г. Гейне	— 80
— На крилах пісень, збірник поезїї	— 60
Павло Граб. Збірник поезїї ч. I.	— 20
— З чужого поля, переклади ч. I.	— 20
Др. Огоновський: Історія рускої літератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр., а том I.	3 —
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I.	1 —
— Чорна Рада, повість	— 80
Іван Нечуй. Повістки і оповідання	— 30
— Світлогляд українського народа	— 30
— Кайдашева сімья, повість	— 50
— Навіжена, повість	— 20
— Над чорним морем, повість	— 90
— Хмари, повість	1 50
— Причена, повість	1 50
— Микола Джери, повість	— 80
— Поміж ворогами	— 50
— Попались	— 10

СИЛА КНИЖКИ

або

О ПРΟΣВІТІ НАРОДНОЇ.

Під таким заголовком виїшла брошура в Чернівцях написана

учителем Дарієм Пігуляком.

Ціна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакції „Букщини“.

Видає і за редакцію відповідає Осип Маковей.

ВИЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просвітою“

в народній мові, великий, обймаючи 640 сторін друку, найповнійший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменом: а) з Вечерні. б) з Повечерні малої, в) з Повечерні великої, г) з Утрені, д) Літургія св. Івана Золотоустого, е) Молитви з часі св. Літургії. III. Тайни покаяння і пресьв. Евхаристії. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часі великого посту. VI. Молитви на празники а) Господські, б) Богородичні, в) Святих VII. Молитви сподушені з відлугами, VIII. Акафіст до а) Ісуса Христа, б) Пресьв. Богородиці в) св. Опіи Николая. IX.) Молебн до пресьв. Богородиці Х.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господські, Богородичні і Святих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і інші пісні церковні. XII.) Місяцослов цілого року.

Сей молитвенник дістати можна в канцелярії товариства „Просвѣта“ і в книгарні Ставропігійській і переписаведеню Мих. Спозарского по таких цінах:

- 1) Молитвенник брошурований — зр. 70 кр.
 - 2) оправлений папір в полотно з одвітими відтисками — „ 90 „
 - 3) оправлений цілов полотно з золоченнями і відтисками 1 „ 10 „
 - 4) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів 1 „ 30 „
 - 5) оправлений папір в шкіру з золоченнями і відтисками 1 „ 10 „
 - 6) оправлений ціло в шкіру з золоченнями і відтисками 1 „ 60 „
 - 7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів 1 „ 80 „
- Замовляючи поодиноко Молитвенники звольте прислати на оплату почти 20 кр.

Альбум заслужених Русинів.

Ціна 70 кр.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО „РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

уліця Петровича число 2,

мас на складі:

„ІЛЮСТРОВАНУ БІБЛІОТЕКУ“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892 1893., 1894., по 1 ал. 20 кр. за рочник, а всі 9 разом за 9 зр.

З пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр.

Чума горілчана.

Сумна історія для перестороги і науки бідним і багатим, старим і молодим переповні і тверезим руским читальницям пресьвятив Омелян Попович. Книжка ся має 80 сторін і коштує 20 кр., поштою 25 кр.

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічі в місяць по ціні на рік 4 зр. пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.

У Львові, уліця Академічна, ч. 8.

З друкарні Г. Чона

